

باینطور رأی داده که اولاً چون مستند انجمن نظارت در این اقدام فقط بمدلول قسمت اول از ماده ۴۷ قانون انتخابات است که میگوید (انتخاباتی که مبنی بر تهدید یا تطمیع بوده باشد از درجه اعتبار ساقط است) و دیگر طریقه الغاء آنرا تعیین ننموده و ثانیاً بمدلول ماده ۴۴ که شکایت از انتخاب مانع از انجام انتخاب نمیتواند باشد ولی باید شرح شکایت در صورت مجلس درج بشود و ثانیاً بموجب ماده ۳۴ که میگوید اوراق معلول را عیناً مبیایست ضمیمه صورت مجلس نمایند . اقدام انجمن در الغاء و شستن آراء کن برخلاف احتیاط بوده و برای احتراز از اینکه این اقدام سابقه برای انتخابات آتی به نگریده و انجمن های نظارت چنین حقی برای خود قائل نشوند باید متذکر شد ولی از آنجائیکه این اقدام سکنه با اساس صحت انتخابات جز بوجه وارد نمیآورد و در جریان انتخابات هیچگونه اعتراض و شکایتی نیز ملاحظه نشد لذا شعبه نمایندگی آقای مؤتمن الملک را از طهران و توابع که با کثرت ۳۴۸۱ رأی از ۱۱۸۰۳ رأی انتخاب کنندگان است تصدیق و بصحت اعتبارنامه ایشان با اتفاق آراء رأی میدهد .

نایب رئیس - بنمایندگی آقای مؤتمن الملک مخالفی نیست (گفته شد خیر) آقایانیکه نمایندگی آقای مؤتمن الملک را از طهران تصدیق میکنند قیام فرمایند .

(با اتفاق قیام کردند)

نایب رئیس - تصویب شد. آقای آصف الممالک (احضار برای قرائت راپورت) ایضاً آقای آصف الممالک راپورت شعبه چهارم را بمضمون ذیل قرائت نمودند :

شعبه چهارم در تاریخ ۴ ذی قعدة ۱۳۳۹ بشرحیکه در راپورت شماره ۷ خود راجع بملاحظه صورت مجلس انتخابات تهران و حوزة های انتخابیه آن بمجلس شورای ملی تقدیم داشته . باعتبارنامه آقای مستوفی الممالک رسیدگی و نظر بصحت انتخابات مزبوره نمایندگی معظم له را از تهران و توابع با کثرت ۷۷۳۷ رأی از ۱۱۸۰۳ رأی انتخاب کنندگان است تصدیق و بصحت اعتبارنامه ایشان با اتفاق آراء رأی میدهد .

نایب رئیس - مخالفی نیست (گفته شد خیر) رأی میگیریم بنمایندگی آقای مستوفی الممالک از تهران آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (با اتفاق قیام کردند)

نایب رئیس - تصویب شد . آقای آصف الممالک (تکلیف خواندن راپورت) آقای آصف الممالک راپورت شعبه چهارم را راجع بنمایندگی آقای مشیرالدوله بمضمون ذیل قرائت نمودند .

شعبه چهارم در تاریخ ۳ ذی قعدة ۱۳۳۹ بشرحیکه در راپورت شماره ۷ خود راجع بملاحظه صورت مجلس انتخابات طهران و توابع آن بمجلس شورای ملی تقدیم داشته باعتبارنامه آقای مشیرالدوله رسیدگی و نظر بصحت انتخابات مزبوره نمایندگی معظم له را از طهران و توابع که با کثرت ۴۷۵۲ رأی از ۱۱۸۰۳ رأی انتخاب کنندگان است تصدیق و بصحت اعتبارنامه ایشان با اتفاق آراء رأی میدهد .

نایب رئیس - مخالفی نیست (گفته شد خیر) رأی میگیریم بنمایندگی آقای مشیرالدوله از طهران آقایانیکه موافقت قیام نمایند (با اتفاق قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد (آقای آصف الممالک احضار و راپورت بایشان داده شد)

آصف الممالک - این راپورت متعلق بشعبه ۵ است (راپورت مزبور مسترد و ورقه راپورت دیگر بایشان داده شد بمضمون ذیل قرائت نمودند)

شعبه چهارم در تاریخ ۳ ذی قعدة ۱۳۳۹ بشرحیکه در راپورت شماره ۷ خود راجع بملاحظه صورت مجلس انتخابیه طهران و توابع آن بمجلس شورای ملی تقدیم داشته . باعتبارنامه آقای حکیم الملک رسیدگی و نظر بصحت انتخابات مزبوره نمایندگی معظم له را از طهران و توابع که با کثرت ۳۲۷۰ رأی از ۱۱۸۰۳ رأی انتخاب کنندگان است تصدیق و بصحت اعتبارنامه ایشان با اتفاق آراء رأی میدهد .

نایب رئیس - مخالفی نیست (اظهاری نشد) آقایانیکه بنمایندگی آقای حکیم الملک از طهران موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام کردند)

نایب رئیس - تصویب شد .

آقای آصف الممالک (احضار برای قرائت راپورت) (آقای آصف الممالک برای قرائت راپورت در محل نطق حاضر شدند و در این موقع بعضی از نمایندگان از مجلس خارج شدند)

نایب رئیس - آقایان نروید عده کافی نیست .

نصرت الدوله - خوب است راپورت را بخوانند تا آنها حاضر شوند .

نایب رئیس - عده کافی شد - مستشار السلطنه - خیر .

نایب رئیس - چون عده برای رأی گرفتن کافی نیست لهذا مجلس را ختم میکنیم و جلسه بعد را اگر آقایان صلاح میدانند فردا میگذاریم .

سردار معظم - بنده عقیده دارم که حالا چند دقیقه تنفس داده شود (گفتند صحیح است) تا آقایان نمایندگان حاضر شوند و کار اعتبارنامه های نمایندگان طهران تمام شود بلکه کلیه راپورتها ملاحظه شود .

نایب رئیس - آقایان با پیشنهاد آقای سردار معظم موافق هستند (گفتند بلی)

سردار معظم - بیست دقیقه تنفس داده شود اگر بعد از این مدت عده کافی شد برمیگردیم و شروع بکار میکنیم و الا موکول میشود بمصر دو ساعت بفرود .

نایب رئیس - پس بیست دقیقه تنفس است . (در این موقع نمایندگان برای تنفس از مجلس خارج و پس از بیست دقیقه مجلس تشکیل گردید)

نایب رئیس - آقای نصرت الدوله توضیحاتی دارید بفرمائید .

نصرت الدوله - بنده در نطقی که در جلسه اخیر کردم یعنی توضیحی که در مقابل نطق شاهزاده سلیمان میرزا دادم اشاره کردم بمحاسباتی که بادت دارم و اظهار کردم يك ابواب جمعی هاداشته ام که در مقابل آنها اسنادی موجود و مشمول خرج آن هستم ولی چون در بین مذاکره که میگردند خواستم سمت مأموریت های مختلفی که در این سفر داشتم بیان نمایم اظهار کردم که بسمت نوکری اعلیحضرت و خدمات دیگر سیاسی مأمور بودم برای اینکه سوء تفاهم نشود و تصور نکنند که تمام وجوه ابواب جمعی من از برای خرج مسافرت اعلیحضرت بوده است لازم است که این جا توضیحی را عرض کنم در موقعیکه اعلیحضرت شهرباری خیال مسافرت اروپا داشتند هیئت دولت صد

و بیست هزار تومان کمک خرج برای مسافرت ایشان تصویب کردند که از خزانه داده شود این مبلغ برای مخارج اعلیحضرت تخصیص یافته بود و بجمع بنده گذاردند مخارج دیگری که بنده در آن مسافرت برای دولت کرده ام راجع بوزارت امور خارجه و تصریح محاسبات سفارتخانه و ریاست هیئت اعزامیه در کنفرانس صلح و مخارج دولتی است و حساب آنرا مشغول تصفیه هستم

نایب رئیس - آقای آصف الممالک (اجازه نطق) **آصف الممالک** - بنده میخواهم يك توضیحی عرض کنم راجع به آقای مشار الملک چون در ضمن نطق حضرت والا چند روز پیش مذاکره شد میتونی که راجع بقرارداد امضاء شده است ایشانهم امضاء نموده اند البته در کابینه بوده اند و نظر بمسئولیت مشترکی که داشته اند امضاء کرده اند ولی در قسمت اجرائیات قرارداد بنده يك اطلاع خصوصی دارم (و شاید آقایان هم اطلاع داشته باشند) و میدانیم که ایشان راجع بموضوع بودجه نظامی کاملاً مخالف بودند و ایشان شخصی بودند که اجرائیات قرار داد را کاملاً موافق بودند که باید موکول با افتتاح مجلس شود مخصوصاً ایشان خیلی مخالفت کرده بودند و همان مسئله سبب شده بود که کمیسیون که برای آن کار ترتیب داده بودند بهم خورد .

نایب رئیس - آقای سید یعقوب بفرمائید .

آقا سید یعقوب - بنده مطالبی را که آقای آصف الممالک بیان کردند چون تمام در طهران بودم میدانم که هم آقای مشار الملک و هم آقای امیر اعلم و آقای معتمد الدوله در مسئله عدم اجرای مواد قرارداد تا موقع افتتاح مجلس مخصوصاً آقای امیر اعلم مخالف بودند و به جدیت جلوگیری کردند در واقع کمیسیون اجرای قرارداد را بهم زدند .

نایب رئیس - آقای امیر اعلم بفرمائید .

امیر اعلم - خواستم عرض کنم که این کار با اتفاق شد و همه رأی دادند .

نایب رئیس - چون عده کافی نیست که داخل مذاکرات اعتبارنامه ها بشویم لذا جلسه برای دو ساعت بفرود می ماند .

سردار معظم - فقط چیزیکه هست باید به نمایندگان غائب هم اطلاع داده شود که حاضر شوند .

محمد هاشم میرزا - اعتبار بلیط های امروز محفوظ خواهد ماند .

سردار معظم - البته محفوظ خواهد بود . (يك ساعت بعد از ظهر مجلس ختم شد)

جلسه ۹

صورت مشروح مجلس لیله یکشنبه

دوم ذیحجة الحرام سنه ۱۳۳۹

مطابق ۱۴ اسد ۱۳۰۰

مجلس یک ساعت از شب گذشته در تحت ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید (صورت مجلس صبح شنبه را آقای مستشار السلطنه قرائت نمودند)

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه نطق) .

حاج شیخ اسدالله عرضی ندارم **رئیس** - اعتراضی در صورت مجلس نیست ؟

امیر اعلم - دو توضیح بنده داده بودم هیچکدام در صورت مجلس نیست
رئیس - اضافه میشود ملاحظه فرمائید دیگر اعتراضی نیست؟ آقای محقق العلماء
محقق العلماء - بنده هم همین عرض را میخواستم بکنم که آقای امیراعلم گفتند آقای معتضد الدوله هم با اتفاق تصویب شدند
رئیس - بسیار خوب آنهم تصحیح میشود بعد از این دو فقره دیگر دیگر اعتراضی نیست؟ (گفته شد خیر)

رئیس - صورت مجلس با این اصلاحات تصویب شد.
 چند فقره راپورت راجع باعتبار نامه بعضی از نمایندگان هست که امشب بایستی قرائت نموده و رأی بگیریم

(خطاب با آقای سردار معظم) راپورت راجع با آقای مصمص السلطنه را چرا مسترد نفرمودید؟ تقدیم میشود
رئیس - پس تشریف بیاورید راپورت راجع با آقای تدین را قرائت فرمائید.

(آقای سردار معظم راپورت شعبه پنجم را بضمون ذیل قرائت نمودند)
 شعبه پنجم بدوسیه انتخابات سه نفر از نمایندگان طهران که بشعبه رجوع شده بود رسیدگی و نظریات خود را ذیلاً بعرض مجلس شورای ملی میرساند تشکیل انجمن نظارت و جریان انتخابات طهران موافق با قانون بوده و اشکالی ندارد فقط اشکالی که بنظر شعبه رسید راجع بآراء کن و سولقان است. تفصیل آنهم بشرح ذیل است.

در ۲۲ ذیقعد راپورتی بانجمن نظارت مرکزی رسیده است که نایب الحکومه کن اهلالی کن و توابع را تهدید و مجبور کرده است درباره اشخاصی که او در نظر دارد رأی بدهند...

حاج شیخ اسدالله - راپورت از کجا رسیده.

سردار معظم - از کن .

حاج شیخ اسدالله - کی بوده است؟
سردار معظم - چه عرض کنم پس از وصول این راپورت از طرف انجمن دوفتر از اعضاء انجمن در معیت رئیس کابینه حکومت برای تحقیقات معلی فرستاده شده اند و پس از مراجعت تصدیق تهدید نایب الحکومه رادر انتخابات کرده انجمن مرکزی الغاء آراء ماخوذه دوروزه را کرده و نایب الحکومه نیز منفصل شد و برای اجرای امر الغاء آراء دوفتر از اعضاء انجمن جزء بکن فرستاده شده اند مشارالیه در محل اطمینان لازمه را در آزاد بودن انتخابات داده و آراء ماخوذه را از صندوق خارج و بدون قرائت در آتب شسته اند نایب الحکومه کن نیز منفصل شده است مستنطقی هم در معیت دوفتر مأمور ابطال آراء کن بمحل فرستاده شده که تحقیقات معلی در وقوع آن امر بنماید ولی در صورت مجلس دیگر

ذکری از نتیجه تحقیقات مستنطق نمی نماید. برای اینکه شعبه امان نظر کامل در مدارک تصمیم و حکم انجمن نظارت بکند لازم دانست که راپورت مأمورین و مدارک تصدیق سوء جریان انتخابات کن رادیده و پس از راپورت تحقیقات مستنطق نیز اطلاع حاصل نماید زیرا که مفهوم صورت مجلس این است که پس از راپورت مأمور تحقیق و صدور حکم بطلان آراء کن و سولقان باز خود انجمن مطلب را محتاج بتحقیق دانسته است و مستنطق برای تحقیقات در وقوع این امر اعزام شده است ولی چون تأخیر دادن راپورت بمجلس ممتنعی نبود باز که این مسئله که در هر صورت انجمن نظارت حق باطل کردن آراء نداشته و بر فرض صحت سوء جریان انتخابات کن باید خود آراء راپورت های مأمورین تحقیق ضمیمه صورت مجلس میشد و شعبه اقدام انجمن نظارت را برخلاف قانون دانسته متذکر آن میشود که نظائر آن در آتیه تکرار نشده سابقه شمرده نشود ولی البته این عدم مراعات قانون مبطل اساس انتخابات شمرده نمیشود و بالنتیجه شعبه پنجم صحت انتخابات طهران و نمایندگی آقای تدین را که با اکثریت ۳۰۵۲ رأی انتخاب شده اند تصدیق مینماید.

حاج شیخ اسدالله - بنده يك توضیحی میخواهم. در این راپورت نوشته شده است که راپورتی بانجمن نظارت مرکزی از سوء جریان انتخابات کن رسیده و انجمن نظارت دوفتر نماینده فرستاده و آن دوفتر نماینده تصدیق کرده اند که انتخابات کن جریان قانونی نداشته ولی با اینکه در خود راپورت هم تصدیق کرده اند که انجمن خود را بتحقیقات کاملتر محتاج دانست و مستنطق فرستاد برای کشف قضیه معذالك هنوز که جزئیات تحقیقات معلوم نشده انجمن نظارت دستور داده که آراء کن را باطل کنند خود شعبه در راپورت اشعار داشته که این حق را انجمن نظارت نداشته که آراء ماخوزه را باطل کند و مطابق قانون در صورتی که سوء جریانی در انتخابات مشاهده بکند و آراء را باطل بداند باید ضمیمه صورت مجلس بنماید تا در خود مجلس رسیدگی بعمل آید. شعبه این را تصدیق نموده که عملیات انجمن نظارت از روی صحت نبوده چنانچه آقای مخبر فرموده اند برای این که بعد از این در موقع انتخابات یک چنین اقدامی نشود و انجمن نظارت خودش يك آرائی را باطل نکند و در صورتیکه آراء را باطل بداند باید ضمیمه صورت مجلس بکند این عرض را میکنم برای اینکه این اقدام انجمن برخلاف رویه بوده با این تفصیلی که آقای مخبر فرموده اند که این اقدام انجمن نظارت برخلاف رویه قانون انتخابات بوده باز میفرمایند شعبه تصدیق صحت انتخابات طهران را کرده خواستم آقای مخبر توضیح بدهند که نظر شعبه چه بوده که صحت انتخابات طهران را تصدیق کرده با این که در راپورت مینویسد (که اقدام انجمن برخلاف قانون بوده)

سردار معظم اولاً باید يك مختصر توجیحی بشود که مستقیماً از طرف انجمن نظارت مستنطق

فرستاده نشده تفصیل این بوده انجمن نظارت مرکزی که مسئول صحت انتخابات است راپورتی باور رسیده که در کن اعمال نفوذهایی از طرف نایب الحکومه می شود انجمن نظارت مرکزی سه نفر را برای تحقیق بمحل فرستاده یعنی يك نفر نماینده که رئیس کابینه حکومتی بوده از طرف حکومت و دوفتر از اعضاء انجمن بمحل رفته تحقیق کرده و برگشته آمده اند و اطلاع داده و صحت آن راپورت اول یعنی موجود بودن اعمال نفوذ را در انتخابات کن تصدیق نموده اند انجمن نظارت پس از رسیدن راپورت معمولی خودش دوفتر دیگر از اعضاء انجمن نظارت جزء یعنی انجمن نظارت چال میدان را مأمور کرده که حکم انجمن نظارت مرکزی که مبنی بر ابطال آراء کن بوده مجری دارند و ضمناً هم مراجعه بدوسیه کرده اند و انفصال نایب الحکومه کن را خواسته اند پس از انفصال نایب الحکومه او آمده است اینجا و خواسته است براءت ذمه حاصل بکند لهذا اظهاراتی کرده است که اینها دروغ بوده است من هیچ دخالت در انتخابات نداشته ام و برای اینکه رعایت مراتب اخلاقی شده باشد ثانیاً به مستنطق از طرف وزارت عدلیه امر شده است برود در محل و تقشیر بکند که واقماً اشخاص که وسائل نفوذ نایب الحکومه بوده اند کجا بوده اند از این نقطه نظر وقتیکه وارد حل قضیه شویم باید مطلب را بفهمیم که انجمن نظارت خلاف قاعده رفتار نکرده فقط چیزیکه هست انجمن نظارت مرکزی حق نداشته که آراء را بشوید شعبه هیچ تردیدی در این موضوع ندارد و خود شعبه هم این نکته را متذکر شده که مطابق قانون باید کلیه آراء تردیه به ضمیمه صورت مجلس بشود ولی اینکار نشده لیکن شعبه این مسئله را ذیمدخل در اساس انتخابات طهران نمی دانست و به این جهت در راپورت خودش ذکر کرده است که انجمن های نظارت دیگر در آتیه این عمل را تکرار نکنند و اگر در مواقع لازم میدانند آرائی باطل بکنند آن آراء را نسوزانند (مثل اینکه در مازندران سوزانیده اند) و نشویند مثل اینکه در کن شسته اند بلکه باید ضمیمه صورت مجلس بکنند تا محکمه آخری انتخابات که مجلس شورای ملی است با مراجعه بتمام اسناد موجوده بتواند عقیده خودش را در انتخاب يك معلی ذکر بکند چنانکه در راپورت ملاحظه می فرمائید شعبه با این نظریه هم موافق بوده و به همین جهت ذکر کرده. حالا میماند اثر آراء کن در انتخابات طهران تصدیق می فرمایند که انجمن نظارت انتخابات مطابق قانون مسئول صحت انتخابات است و وقتی راپورتی میرسد بانجمن نظارت که در يك منطقه و در يك حوزه کوچکی در انتخابات اعمال نفوذ میشود مردم در رأی خودشان آزاد نیستند و آن نفوذ هم از طرف یک نفر مأمور رسمی دولت میشود مکلف است در مرحله اول بتحقیق و پس از آنکه بوسیله

مأمورین خود تحقیقات خودش را کامل کرد آنوقت نمیتواند آن آراء را معتبر بشمارد تکلیف اینست که آنرا کنار لم یکن فرض کند باز تکرار میکنم که بایستی آن آراء را حفظ و بصورت مجلس ضمیمه کند و بر مردم خاطر نشان بکنند که شما در رأی دادن خودتان آزاد هستید و اجباری در کار نیست و بالاخره اینعمل را هم انجمن مرکزی و هم شعبه جزء کرده اند و علاوه امروزه همان نظری که شعبه چهارم افعال کرده است ما هم شریک بوده ایم یعنی لازم دانسته ایم تخطی از ظاهر مواد قانون و حتی سکتته نرساندن این تخطی از ظاهر قانون بصحت جریان انتخابات را در راپورت ذکر کردیم و مجلس شورای ملی هم که امروز در مورد چهار نفر از نمایندگان طهران باتفاق رأی داد معلوم میدارد که اینمطلب را تصویب کرده است پس بنابراین قبلاً در اینموضوعی که آقا اظهار داشتند از طرف شعبه اشاره بآن شده است و نظر مجلس هم معین شده

حاج شیخ اسدالله - بنده عرضی ندارم در اینکه مجلس یکمده از نمایندگان طهران را در جلسه امروز صبح تصویب فرمودند ولی ..

رئیس - پس شما مخالف هستید

حاج شیخ اسدالله - نه خیر مخالف نیستم و توضیح می خواهم

رئیس - باسم توضیح مخالفت میفرمائید .

حاج شیخ اسدالله - نه خیر مخالفت نمیکنم سؤال میکنم که توضیح بدهند مطلب روشن شود اگر اجازه میفرمائید عرض کنم؟

رئیس - بفرمائید .

حاج شیخ اسدالله - خواستم سؤال بکنم که انجمن نظار جزء با این راپورتی که به انجمن مرکزی داده اند موافق بوده است و یا نظریات انجمن جزء که در کن تشکیل شده مخالف بوده است این را توضیح بدهید که مسئول انتخابات حوزه های جزء انجمن نظارت جزء است یا انجمن نظارت مرکزی؟

سردار معظم - این مطلب اساساً نظری است و هنوز حل نشده مطابق انتخابات مسئول صحت انتخابات حوزه انتخابیه مرکزی است منتهی اینست که انجمن های جزء تشکیل میشود برای تسهیل و تعمیم شرکت اهالی در انتخابات یعنی اشخاصی که بواسطه بعد مسافت نمیتوانند بیایند در مرکز انتخابیه شرکت کنند انجمن های جزء تشکیل می شود که همانجا اهالی رأی بدهند ولی تشکیل انجمن های جزء هیچ نوع سلب مسئولیت از انجمن نظارت مرکزی نمیکند و بالاخره در مرحله آخر مسئول صحت جریان انتخابات همان انجمن مرکزی است حالا فرض کنیم باین مطلب قائل نباشیم و خودم هم بگویم اینمطلب قابل تعبیر است زیرا می توان گفت که چون برای انجمن نظارت جزء يك وظائف خاصی معین نشده لهذا انجمن جزء هم دارای تمام وظائف انجمن نظارت مرکزی است ولی در اینمورد خاص ما میبینیم که نظر آقای حاج شیخ اسدالله هم تأمین

شده است زیرا نظریه انجمن جزء اگر در صورت مجلس اثباتاً نیست نفعاً هم نیست باینمعنی که وقتی از انجمن نظارت مرکزی مأمور فرستاده شد آنها بشعبه کن رفته و نظارت خود را در آراء کن نموده اند و بعد حکم بابطال آراء کن شده انجمن نظارت جزء اعتراضی در مقابل اقدام انجمن مرکزی نکرده و تصدیق کرده پس بنابراین خود انجمن جزء هم مصدق اعمال انجمن مرکزی است و احتمال قوی هم می رود که راپورت دهنده چون معلوم نیست کیست شاید از اعضاء انجمن نظارت جزء باشد و چون خود صلاحیت دادن حکم قطعی را درخودش نمیدیده است لذا رجوع کرده است به مرکز اصلی که انجمن نظارت مرکزی طهران باشد پس از این نقطه نظر هم تصور می کنم نظر آقای حاج شیخ اسدالله تأمین شده باشد .

رئیس - غیر از توضیح دیگر اعتراضی نیست (گفته شد خیر)

پس رأی می گیریم بنمایندگی آقای تدین . آقایانیکه تصویب می فرمائید قیام نمایند . (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

آقای آصف الممالک - راپورتی راجع بنمایندگی آقای سلیمان میرزا

(آقای آصف الممالک راپورت شعبه چهارم را راجع بانتخاب آقای سلیمان میرزا بمضمون ذیل قرائت نمودند)

شعبه چهارم در تاریخ ۳ ذیقعد ۱۳۳۹ بشرحی که در راپورت نمره ۷ خود راجع بملاحظه صورت

مجلس انتخابات طهران و توابع آن بمجلس شورای ملی تقدیم داشته باهتبار نامه شاهزاده سلیمان میرزا رسیدگی و نظر بصحت انتخابات مزبور نمایندگی معزی الیه را از طهران و توابع که با اکثریت ۶۴۸۳ رأی از ۱۱۸۰۳ رأی انتخاب کنندگان است تصدیق و بصحت اعتبار نامه ایشان باتفاق آراء رأی میدهند .

رئیس مخالفی هست یا نیست؟ (اظهاری نشد)

رأی میگیریم بنمایندگی آقای سلیمان میرزا . آقایانیکه نمایندگی ایشان را تصویب میکنند قیام نمایند (اکثر قیام نمودند) .

رئیس - تصویب شد .

آقای آقا شیخ محمد جواد . (احضار برای قرائت راپورت)

(آقای آقا شیخ محمد جواد راپورت شعبه اول را راجع بنمایندگی آقای عدل السلطنه بمضمون ذیل قرائت کردند)

شعبه اول در تاریخ بیست و هشتم شوال بدوسیة انتخابات بم رسیدگی نموده راپورت آنرا ذیلا بعرض میرساند انجمن نظارت مرکزی بم درغرة شهر رجب تشکیل شده دو شعبه نظارت جهت نرمایش و راین معین کرده در شهر بم پس از نشر اعلان ۷۸۱ تعرفه توزیع ۶۷۷ رأی اخذ کرده اند در دو شعبه راین و نرمایش ۱۶۴۰ ورقه تعرفه داده ۱۶۳۶ ورقه رأی

گرفته اند کلیتاً در بم و راین و نرمایش ۲۵۱۶ ورقه تعرفه داده شده ۲۳۱۳ ورقه رأی گرفته شده است . آقای عدل السلطنه با اکثریت ۱۳۹۱ رأی بسمت نمایندگی انتخاب شده اند انجمن نظارت مرکزی پس از خاتمه انتخابات یک هفته برای اخذ شکایات دایر بوده چون شکایاتی بانجمن نرسیده انجمن منحل گردیده تلگرافی بامضاء چند نفر از رعایای راین و شریعتمدار راینی بوزارت داخله رسیده که شکایت از آزاد نبودن انتخابات راین مینماید در مقابل تلگرافی بوزارت داخله مخابره شده است بامضاء جمعی که اغلب امضاء کنندگان اشخاصی هستند که تلگراف شکایت باسم آنها امضاء شده است مبنی بر آزاد بودن انتخابات راین و اینکه تلگراف شکایت باسم آنها جعل شده و اظهار بی اطلاعی از امضاء تلگراف شکایت کرده اند تلگرافی هم از ایالت کرمان در دوسیه موجود است که در مقابل توضیحات وزارت داخله شکایت متشکبان را تکذیب کرده و آزادی انتخابات راین را تصدیق مینماید و نیز تلگرافی اخیراً بامضاء چهل و پنج نفر بمجلس مخابره شده که انتخابات بم مبنی بر تهدید بوده است شعبه اول تلگرافات را تحت مطالعه قرارداد مدرکی برای اثبات عدم آزادی ندیده که بتواند ترتیب اثری بآنها بدهد چون جریان انتخابات را هم مطابق قانون دیده بصحت انتخابات بم و نمایندگی آقای عدل السلطنه را تصدیق مینماید .

رئیس - گویا مخالفی نباشد . (گفته شد خیر) رأی میگیریم بوکالت آقای عدل السلطنه آقایانیکه تصویب میفرمائید قیام کنند . (اغلب نمایندگان قیام نمودند) .

رئیس - تصویب شد . آقای آصف الممالک (احضار برای قرائت راپورت)

(آقای آصف الممالک راپورت شعبه چهارم را بمضمون ذیل قرائت نمودند)

شعبه چهارم در تاریخ ۳ ذیقعد ۱۳۳۹ در تعقیب جلساتی که بدوسیة انتخابیه حوزه نیشابور و توابع آن رسیدگی و مذاقه لازمه بعمل آمده بود نظر باینکه اولاً در جریان انتخابات حوزه مزبوره بطوریکه از صورت مجلس انتخابات آن حوزه بر می آید کاملاً رعایت مطابقت بامواد قانونی بعمل آمده و دیگر هیچگونه شکایت و اعتراضی نه در مدتی که انجمن نظارت برای اصفاء شکایات نشسته و نه بعد از آن نسبت بانتخابات آنجا ملاحظه نگردید نمایندگی آقای عمید السلطنه را از نیشابور و توابع که با اکثریت ۸۷۳۲ رأی از ۹۷۶۵ رأی انتخاب کنندگان است تصدیق و بصحت اعتبار نامه ایشان باتفاق آراء رأی میدهد .

رئیس - مخالفی نیست راجع باین راپورت؟

(مخالفی نبود) رأی میگیریم بمدلول این راپورت آقایانیکه نمایندگی آقای عمید السلطنه را تصویب میکنند قیام فرمائید (اغلب قیام نمودند) .

رئیس - تصویب شد .

آقای آصف الممالک (احضار برای قرائت راپورت)

(آقای آصف الممالک راپورت شعبه چهارم را بمضمون ذیل قرائت نمودند)

شعبه چهارم در تاریخ ۳ ذیقعد ۱۳۳۹ در تعقیب جلساتی که بدوسیة انتخابیه حوزه نیشابور و توابع آن رسیدگی و مذاقه لازمه بعمل آمده بود نظر باینکه اولاً در جریان انتخابات حوزه مزبوره بطوریکه از صورت مجلس انتخابات آن حوزه بر می آید کاملاً رعایت مطابقت بامواد قانونی بعمل آمده و دیگر هیچگونه شکایت و اعتراضی نه در مدتی که انجمن نظارت برای اصفاء شکایات نشسته و نه بعد از آن نسبت بانتخابات آنجا ملاحظه نگردید نمایندگی آقای عمید السلطنه را از نیشابور و توابع که با اکثریت ۸۷۳۲ رأی از ۹۷۶۵ رأی انتخاب کنندگان است تصدیق و بصحت اعتبار نامه ایشان باتفاق آراء رأی میدهد .

رئیس - مخالفی نیست راجع باین راپورت؟

(مخالفی نبود) رأی میگیریم بمدلول این راپورت آقایانیکه نمایندگی آقای عمید السلطنه را تصویب میکنند قیام فرمائید (اغلب قیام نمودند) .

رئیس - تصویب شد . راپورت راجع باقای سردار معظم کردستانی سابقاً قرائت و طبع و توزیع شده اگر مخالفی هست اظهار نمایند؟ (اظهار شد کسی مخالف نیست) .

رئیس - رأی میگیریم آقایانیکه نمایندگی ایشان را تصویب میکنند قیام نمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . چون جلسه را دو ساعت بغروب مانده خبر کرده بودم و معلوم شد بعضی از آقایان نمایندگان مطلع نبودند و دیر تشریف آوردند وعده کافی نبود این بود که جلسه خیلی دیر تشکیل شد حالا هم چون خیلی از شب گذشته اگر آقایان موافق باشند جلسه را ختم بکنیم . (جمعی تصدیق کردند) .

و چون فردا روز سال وفات مرحوم مغفور میرزای شیرازی اعلی الله مقامه است و در مسجد سلطانی از دو ساعت بغروب تا سه ساعت از شب گذشته مجلس ترحیم خواهد بود و نظر باحترام روز وفات آن مرحوم اگر آقایان موافق باشند جلسه فردا تشکیل نشود . (عموم نمایندگان تصدیق کردند) آقایان هم البته تشریف آورده و شرکت خواهند کرد . (بعضی اظهار داشتند البته همه شرکت خواهند کرد) جلسه آتیه هم روز سه شنبه چهار ساعت قبل از ظهر خواهد بود (مجلس دو ساعت از شب گذشته ختم شد) .

رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن الملك

جلسه ۱۰

صورت مشروح مجلس صبح یوم سه شنبه چهارم ذی حجه ۱۳۳۹ مطابق ۱۷ برج اسد ۱۳۰۰

مجلس دوساعت قبل از ظهر در تحت ریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید .

صورت مجلس لیل یکشنبه دوم را شاهزاده نصرت الدوله قرائت نمودند .

رئیس - نسبت بصورت مجلس اعتراضی هست؟ (گفته شد خیر) صورت مجلس تصویب شد .

شب یکشنبه دوجلسه منعقد شد خیلی منتظر شدیم که عده کافی شود بالاخره عده ۵۴ نفر شد و برای مذاکرات کافی بود بعد معلوم شد در موقع رأی گرفتن یک نفر از آقایان نمایندگان خارج شده و آقایان منشیانهم ملتفت این امر نشده بودند راجع به پنج فقره اعتبارنامه در اینجا خوانده شد و رأی گرفته و تصویب شد تماماً باطل بوده است خواستم این مسئله را بعرض آقایان برسانم که در جلسه بعد این امر را اصلاح و ترمیم کنند (بعضی گفتند صحیح است) .

رئیس - آقای آصف الممالک (احضار راپورتی است راجع به آقای مدرس باید قرائت شود) .

(آقای آصف الممالک برای قرائت راپورت در محل نطق حاضر شدند) .

شیخ الاسلام - بنده عرض میکنم چرا جلسه بعد؟